

אמנת ההתעבדות

קוד האתיקה להפעלת מתנדבים בישראל
זכויות וחובות של מתנדבים בארגונים המפעילים מתנדבים

מחלקת ארגוני המעצבים האינטל ישראל

אמנת ההתנדבות, קוד האתיקה להפעלת מתנדבים בישראל

הוכן על ידי ועדה שהוקמה על ידי "המועצה הלאומית להתנדבות בישראל" בראשותו של ד"ר אהרן יורק.

חברי הועדה:

עו"ד אלה אלון

נאוה בן-משה

מיכל גוטמן

יורי הירשפלד

יהודית הלוי

מתי וייל

טאובה חמיטובסקי

אורי יפה

ענת לייכטר

יורם מנור

ד"ר קוטי סדן

מהדורה ראשונה: כסליו תשס"ה, דצמבר 2005

מהדורה שנייה: תשרי תשס"ח, ספטמבר 2007

תודה מייוחדת לנציגים של ארגוני המתנדבים על תרומתם לאמנת ההתנדבות:

מר גבי וייס - אגודה למלחמה בסרטן
גב' מיכל יגל - אגודת יד שרה
גב' דליה ויילר - איגוד הסורפטימיסט בישראל
גב' אהובה מרציאנו - אינטל ישראל
מר אלון צפריר - בני ברית ישראל
גב' יעל בורג - ג'וינט ישראל, תחום התנדבות
מר ניסן לימור - המועצה הלאומית להתנדבות בישראל
גב' זיקלין אליך - הסוכנות היהודית בארץ ישראל
מר יורי הירשפלד - חברת המתנ"סים
מר שמואל חזון - יד לבנים
גב' ורה שלום - ייעוץ לקשיש - ביטוח לאומי
גב' פרלה אנגלמן בבניק - מועצה להתנדבות תל אביב
מר עמי כספי - מל"ח / משרד הביטחון
מר רמי סטויצקי - נדב המרכז הישראלי להתנדבות נוער
גב' ענת לייכטר - משרד הבריאות - היחידה להתנדבות
גב' מירה שנער - משרד החינוך - מינהל חברה ונוער
גב' ציפי רון - סובלנות
מר דני שפר - משרד הרווחה - היחידה להתנדבות
מר אורי יפה - עיריית תל אביב, היחידה להתנדבות
גב' מיכל גוטמן - עצ"ה
גב' רותי שמעון - על"ה

תוכן עניינים

5	מבוא	.1
6	תהליך העבודה	.1.1
6	הגדרות	.1.2
7	זכויות המתנדב	.2
7	ערכי-יסוד	.2.1
7	זכויות המתנדב בעבודתו	.2.2
9	חובות המתנדב	.3
9	חובות כלפי הארגון	.3.1
10	חובות כלפי לקוחות	.3.2
10	חובות כלפי עמיתים (שכירים ומתנדבים)	.3.3
11	חובות הארגון המפעיל מתנדבים	.4
11	חובות כלפי מתנדבים	.4.1
11	חובות כלפי שכירים	.4.2
11	חובות כלפי לקוחות	.4.3
11	חובות בניהול מתנדבים	.4.4
13	סיכום	.5

1. מבוא

בעידן בו חווה האדם על בשרו את יתרונותיה של **המהפכה הטכנולוגית** אך גם את חסרונותיה הצורבים. כאשר עולמנו מתקרב בהתמדה ל"סוף עידן העבודה"...

בתקופה בה תוחלת חייו של הפרט גדלה והולכת והעולם שסביבו מציע אפשרויות מגוונות להשבת איכות החיים המתארכת...

בעידן בו נחשף **האזרח** להווייה בה **המיסד** נאלץ לצמצם משאביו לקהילה...

בעידן שכזה מקבלת משמעותו של "האזרח" משנה תוקף כשהפרט נשען יותר ויותר על מקורות האנרגיה שהוא יוצר בעצמו לעצמו כדי לקיים מערכת חיים מיטבית על רקע המציאות המצפה לו על סיפו של האלף השלישי.

"האזרח המעורב" הוא המענה המיידי והמתפתח ו"החברה האזרחית" מאגדת בתוכה את האנרגיות של פרטים המחפשים מוצא במציאות חסרה כמו המים החורצים להם נתיב וכמו הרוח הנושבת דרך פרצה ותופסת גבו של מפרש הממתין לה...

אט אט ממקמת עצמה ה"מעורבות הקהילתית והחברתית" במרכז הרעיון של החברה האזרחית ונהפכת לתנאי ערכי ולגיטימי לקיום חיים איכותיים בתנאים משתנים.

ההתנדבות, איפוא, הינה הביטוי המרבי למעורבות קהילתית וחברתית במיטבה.

מעשה ההתנדבות הוא משב מקורי ליפה ברוח האדם בן החורין באשר עשייתו הינה מתוך בחירה אישית וללא תמורה כספית. ההתנדבות באה להיטיב ולהשיג יעדים אנושיים ויונקת ממיטב המסורות ומשורשי המקוריים של האדם כאדם. במשך השנים הפכה לערך מערכי היסוד של החברה בישראל ומשמשת כוח מניע להווייתה הדמוקרטית.

היום אנו חשים את המתנדבים בכל פינה מאורחות חיננו. מהמסד הממשלתי דרך המסגרות הציבוריות עבור בעולם העסקים בואכה למערכת הקהילתית על גווניה השונים. ההתנדבות פשתה בכל נימינו והציבה בפני החברה הישראלית אתגרים מקצועיים חדשים להכילה, לשמרה ולטפחה. שהרי אין ההתנדבות מובנת מאליה!

נושא האתיקה, קיומו וההתייחסות אליו במרקם העדין הנטווה בין המתנדב לארגון בו הוא פועל ובין המסגרות השונות העוסקות בתחום ההתנדבות, הפך למסד חשוב ביותר אותו צריך לצקת בקפידה כדי שאפשר יהיה לבנות עליו את טפחותיו לתלפיות.

יכולתה של מערכת המפעילה מתנדבים לשמור על מידות מוסכמות וכללי התנהגות באמות מקצועיות ראויות הינה משימה מורכבת, חשובה והכרחית.

המועצה הלאומית להתנדבות בישראל המהווה את ארגון הגג בעולם ההתנדבות בישראל שמה לעצמה כמטרה להשתית את הסוגיות הקשורות לשדה ההתנדבות על מצע אחיד של תפיסת עולם מוגדרת ומקצועית. החלטה והטמעתה כאמנה אתית בתוך המרכיבים את עולם ההתנדבות הינה חלק מרכזי בחזונה.

1.1. תהליך העבודה

המועצה הלאומית להתנדבות הקימה ועדת היגוי מיוחדת והטילה עליה את המשימה להגדיר ולהציע הסדר מקצועי שניתן לממשו בין המתנדב לארגון בו הוא פועל. הוועדה בראשותו של ד"ר אהרן יורק ישרה על המדוכה ועשתה כמיטבה לכלול את מרב המרכיבים לאוגדן זמין וברור לכל.

בחוברת זו קובצו אותן הסוגיות העוסקות בזכויות, בחובות ובכללי האתיקה המתבקשים הדדית, מהמתנדב ומהארגון בו הוא פועל. אין כאן יומרה להציג תשובות ופתרונות לקושיות הנקרות על התוואי חדשות לבקרים כי אם מקבץ מגוון של "עשה ואל תעשה" הפרוס בחיי היומיום שתי וערב במטווה ההתנדבות.

לפיכך נשאלו השאלות הקשות ונחבטו ההתחבטויות המתבקשות:

מהי, איפוא, ההתנדבות? היש להגדירה באופן מחייב?

מיהו המתנדב? האם צריך וניתן בכלל להגדיר ובכך להאדיר ו/או להדיר?

מהם המניעים את מעשה ההתנדבות ומה משמעות קיומם?

מהן זכויותיו וחובותיו של המתנדב, היכן הגבולות, היכן המגבלות?

מה בדבר סוגיית המנהיגות המתנדבת?
מהן המסגרות השונות המפעילות מתנדבים? מה בדבר הקשר ביניהם?
מהו המימסד ההתנדבותי, מה מוטל על מערכת המפעילה מתנדבים ומה הרבותא בעבורה בעצם הפעלתם?
אין בכוונת אמנה זו לתת את כל התשובות ואין באלה שניתנו אמת מוחלטת.

בתום הפרק הראשון של עבודת הוועדה מוגשת חוברת זו כטייטא לעיון והערות שימשו את הוועדה בהתקנה סופית של החומר לכלל אמנה מוסכמת.

עם השלמת העבודה יהיה ביד העוסקים בהויית ההתנדבות קוד אתי שיאפשר שיח בשפה משותפת ומוסכמת וייתן משנה תוקף להתנדבות כמערכת מקצועית ואחראית.

המועצה הלאומית להתנדבות שואפת לראות באמנה זו כחוט מקשר וקושר את כל הבאים ל"היכל הנתינה מרצון" ומתוך כך מתווה דרך סלולה וברורה הן למתנדב והן לארגון בו הוא פועל.

התודה והברכה לכל אלה שעסקו במלאכה עד כה ולכל מי אשר יתרום חלקו בהערה והארה לשם השלמת המשימה הקורנת כאתגר ערכי ומקצועי לכולנו.

1.2. הגדרות

המושגים בהם השתמשנו בחוברת מובאים כאן עם הגדרותיהם:

1.2.1 מתנדב/ת

אדם הפועל למען הזולת והחברה מתוך רצון חפשי, וללא קבלת תמורה כלכלית עבור הפעולה ההתנדבותית.

1.2.2 פעילות התנדבותית

תרומת זמן, שירות, מומחיות, ידע, יוקרה ו/או מערכת קשרים ע"י מתנדב, לפחות למשך פרק הזמן לגביו התחייב המתנדב, באופן ישיר או עקיף, לאנשים מוכרים (למעט בני משפחה) ו/או בלתי-מוכרים, לארגונים, למוסדות ולתנועות, לקהילה ו/או לסביבה.

1.2.3 ארגון המפעיל מתנדבים

(א) עמותה, גוף ציבורי (למשל, ממשלתי או מוניציפלי) או גוף עסקי, המפעיל מתנדבים על-מנת להשיג מטרות למען החברה.
(ב) קבוצת אנשים הפועלת בהתנדבות על-פי מטרות שהציבה לעצמה, ללא כוונת רווח.

1.2.4 מנהל מתנדבים

מתנדב או אדם בשכר האחראי לתכנון, לארגון, לניהול ולבקרה (כולם או חלקם) של המתנדבים הפועלים בשורותיו. פעולותיו כוללות אחריות לתוכנית הפעילות של המתנדבים, הגדרת מטלותיהם, והכנת מקבלי השירות ואנשי מקצוע שעמם יעבדו המתנדבים.

2. זכויות המתנדב

2.1 ערכי-יסוד

הבחירה להתנדב הינה מימוש זכותו של הפרט ומחייבת אותו לעמוד במשימה אותה נטל על עצמו בהתנדבות. מעשה זה אינו מובן מאליו ועל-כן מחייב את המערכת הזוכה בהתנדבותו להקפיד על הגנת זכויותיו של המתנדב ועל יידועו בדבר זכויותיו.

2.1.1 הזכות ליחס של כבוד

המתנדב זכאי לקבל יחס של כבוד והגנות מצד כל הגורמים הקשורים בעבודת ההתנדבות.

2.1.2 הזכות לשותפות

בחירתו של הפרט להתנדב מבטאת נכונות לתת מעצמו ולשתף פעולה. לפיכך, התמורה המתבקשת מעצם הבחירה מחייבת גם את הארגון לממש כללי שותפות עם המתנדב ולראות בהם כחלק בלתי-נפרד מזכויותיו. המתנדב זכאי להיות שותף בתכנון עבודת ההתנדבות שלו ובהחלטות הקשורות אליה, ולחוש חופשי להביע דעות ולהציע הצעות.

2.1.3 הזכות למידע

המתנדב זכאי לנגישות למידע על הארגון בנושאים הקשורים להתנדבותו: מדיניות, נהלים, תוכניות עבודה ודוחות כספיים.

2.1.4 הזכות לשוויון

המתנדבים זכאים לא להיות מופלים מחמת מינם, נטייתם המינית, מעמדם האישי, הריון, היותם הורים, גילם, גזעם, דתם, לאומיותם, ארץ מוצאם, השקפתם, מפלגתם, מוגבלותם או היותם בני משפחה של אדם עם מוגבלות, או שירותם במילואים, קריאתם לשירות מילואים או שירותם הצפוי בשירות מילואים. אין רואים הפליה לעניין סעיף זה, כאשר היא מתחייבת מאופיים וממהותם של התפקיד אותו אמור למלא המתנדב.

2.1.5 הזכות לפרטיות

המתנדב זכאי להגנה על פרטיותו במסגרת ההתנדבות, וכי לא יימסר כל מידע לגביו, בכפוף לכל דין, אלא בהסכמתו.

2.2 זכויות המתנדב בעבודתו

2.2.1 זכות לתפקיד הולם

המתנדב זכאי לבחור לעצמו תפקיד הולם ומתאים לנטייתו האישיות, ניסיון חייו, חינוכו וערכיו כמו גם הרקע התעסוקתי שלו, כל זאת בהתחשב במטרות ובצורכי הארגון. זכות המתנדב להתחשבות בהעדפותיו, במקצועו, בכישוריו וביכולותיו לסוג התפקיד, לאופיו ולהיקף השקעת הזמן שישקיע.

2.2.2 זכות לקבלת מידע לגבי התפקיד

המתנדב זכאי לקבל מידע מפורט על התפקיד המוצע לו תוך פירוט מסגרת השקעת הזמן והמחויבות הנדרשת למילוי. זכותו לקבל מידע כתוב על כל שעליו לדעת על הארגון, לרבות חובותיו וזכויותיו כמתנדב בארגון.

2.2.3 זכות לקבוע השקעת זמן

המתנדב זכאי לקבוע בעצמו את כמות הזמן וההשקעה שירצה להקדיש לעבודת ההתנדבות בכפוף למדיניות הארגון, למטרותיו ולצרכיו.

2.2.4 זכות לקבל תוכנית

המתנדב זכאי לקבל תוכנית הכוונה למתנדבים חדשים הכוללת מידע מעודכן על הארגון בכללותו ועל תפקידו בפרט כדי שיוכל להסתייע במידע זה לצורך מילוי תפקידו ההתנדבותי ביעילות.

2.2.5 זכות להכשרה

המתנדב זכאי לקבל הכשרה והדרכה שוטפת בנושאים הקשורים לתפקידו.

- 2.2.6. **קידום והתפתחות אישית**
המתנדב זכאי לאפשרויות קידום והתפתחות אישית במסגרת התנדבותו, בהתאם להעדפותיו, כישוריו ויכולותיו ובהתחשב בצורכי הארגון.
- 2.2.7. **זכות לתנאים הולמים**
המתנדב זכאי לקבל את התנאים הפיזיים ואת המשאבים הנדרשים לביצוע התפקיד ההתנדבותי, תוך התחשבות במשאבי הארגון ובצרכים המיוחדים של מתנדב עם מוגבלות, כמו גם סביבת עבודה המבטיחה גהות ובטיחות, הן מבחינה פיזית והן מבחינה נפשית.
- 2.2.8. **כרטיס מתנדב**
המתנדב זכאי לקבל "כרטיס מתנדב" הנושא את שמו ואת תמונתו, ולהציגו במגעים שלו כמתנדב.
- 2.2.9. **הזכות להסכם או הצהרה הדדית**
המתנדב זכאי להסכם התקשרות או הצהרה הדדית עם הארגון, שיפרט, בין היתר: את תפקידו, את שעות פעילותו, את תנאי ההתנדבות ואת זכויותיו וחובותיו של המתנדב לפי אמנה זו. ההסכם יהיה תקופתי ויחודש לפי רצון הצדדים.
- 2.2.10. **החזר הוצאות**
המתנדב זכאי לקבל החזר הוצאות (כמו תחבורה ציבורית ושיחות טלפוניות בתפקיד), כל זאת בהתאם להסכם בין הארגון לבין המתנדב ובכפוף למדיניות הארגון ולדרישות הדיווח הנהוגות בו.
- 2.2.11. **זכות למערכות הפעלה**
המתנדב זכאי לקבל מערכות הפעלה ובקרה ניהוליות תקינות, מכובדות ונאורות.
- 2.2.12. **זכות למשוב**
המתנדב זכאי לקבל מהארגון משוב על אופן זמנו ורמתו בצד התפקיד ושביעות הרצון ממנו.
- 2.2.13. **זכות לביטוח**
המתנדב זכאי להיות מבוטח בביטוח מתנדבים במוסד לביטוח לאומי או בביטוח אחר המעניק לכל הפחות את הזכויות שמעניק המוסד לביטוח לאומי במקרה פגיעה.
- 2.2.14. **זכות להערכה ותגמול**
המתנדב זכאי לקבל מהארגון הוקרה והכרה על המאמץ שהשקיע והתוצאות שהושגו תוך מילוי התפקיד.
- 2.2.15. **זכות להשתתף באירועים וכינוסים**
המתנדב זכאי להשתתף ולהיות פעיל באירועים כלליים של הארגון ככל המתאפשר, בהיותו שותף וחלק מצוות העובדים בארגון.
- 2.2.16. **הפסקת ההתנדבות**
המתנדב זכאי להפסיק את התנדבותו בארגון לאחר מתן הודעה זמן סביר מראש.

3. חובות המתנדב

3.1. חובות כלפי הארגון

החברה היא בעצם המסגרת המאפשרת לפרט את מימוש הגשמתו האישית. המתנדב מבטא בבואו לעולם ההתנדבות התגשמות אנושית פנימית, כנה ואישית. זהו למעשה המסד המתניע את מעשה ההתנדבות ומהווה תנאי להתגשמותו. עובדה זו מחייבת אותו בשורה של חובות כלפי השותפות המתהווה בינו לבין הארגון בו הוא מתנדב. העדרן מרוקן את מהות ההדדיות מתוכנה.

- 3.1.1. חובת המתנדב לפעול מתוך מחויבות ונאמנות לארגון המפעיל.
- 3.1.2. חובת המתנדב להתנהג ולפעול לפי הכללים המקובלים והנהגים במסגרת ההתנדבות בארגון.
- 3.1.3. חובת המתנדב לפעול בהתאם למטרות הארגון.
- 3.1.4. חובת המתנדב להגן על המוניטין של הארגון ולייצגו בכבוד.
- 3.1.5. חובת המתנדב לכבד ולשמור על רכוש הארגון.
- 3.1.6. חובת המתנדב לכבד את תקנון הארגון, וכן נהלים, כללי התנהגות, נורמות התנהגות ודרישות ארגוניות אחרות ולפעול על פיהם.
- 3.1.7. חובת המתנדב לשאוף ולהגיע למצוינות ברמה המקצועית הנדרשת בכל תפקיד בו בחר.
- 3.1.8. חובת המתנדב לשאוף להתמקצעות מתמדת תוך השתתפות בתוכניות ההכשרה וההדרכה של הארגון, ברמה האישית והצוותית.
- 3.1.9. חובת המתנדב להודיע מראש על כל שינוי בתנאי התנדבותו.
- 3.1.10. חובת שמירת סודיות
- המתנדב מתחייב שלא לפרסם או להביא לידיעת כל אדם, רשות או ארגון, בכתב או בעל פה, מידע שהגיע אליו עקב התנדבותו, אלא אם כן קבל אישור מפורש לכך מהממונה על הנושא בארגון או שקיימת חובה למסור את המידע לפי כל דין, ובכלל זאת:
 - 3.1.10.1. מידע על הארגון, בעלי תפקידים שכירים ומתנדבים, מקורות מימון ותורמים.
 - 3.1.10.2. מידע הקשור בלקוחות הארגון.
- 3.1.11. חובת אי-קבלת טובות הנאה
- המתנדב מתחייב שלא לקבל הטבות כלשהן מלקוחות הארגון או מבעלי עניין אחרים.
- 3.1.12. חובת מניעת ניגוד עניינים
- המתנדב מתחייב להימנע מלפעול במצב של ניגוד עניינים ולהביא לידיעת הארגון כל מקרה של חשש לניגוד עניינים שיחול בין פעולתו, תפקידו בארגון או בעצם חברותו בו לבין פעילותו במסגרות אחרות.
- 3.1.13. חובת דיווח על פרטים רלוונטיים
- המתנדב מתחייב להודיע למנהל המתנדבים על כל דבר העלול להשפיע על כשירותו לבצע את תפקידו (מבחינה בריאותית או מכל בחינה אחרת) או עלול להביא לפגיעה בזולת או במתנדב עצמו, וזאת בהקדם האפשרי ולפני תחילת הפעילות ההתנדבותית.
- 3.1.14. חובת דיווח על התנהגות ארגונית שאינה אתית
- המתנדב מתחייב להתריע כאשר הוא נתקל בהתנהגות ארגונית שאינה עומדת בקריטריונים אתיים, לרבות הפרת חוק בארגון (מנהליו, שכיריו ומתנדביו) תוך שימוש בצינורות הפורמליים של הארגון או בכל דרך חוקית אחרת

3.2. חובות כלפי הלקוחות

חובת המתנדב לכבד את הלקוח ולנהוג כלפיו במסירות, באחריות, בסבלנות ובסובלנות, ללא הפליה או משוא פנים, תוך כיבוד השונות בין אנשים.

3.3. חובות כלפי עמיתים (שכירים ומתנדבים)

חובת המתנדב לשתף פעולה עם כל שאר המתנדבים בארגון, ועם אנשי צוות השכירים, ולנהוג כלפיהם בכבוד, בהגינות וללא משוא פנים.

מתנדב שאינו מקיים את הדרישות האתיות המפורטות לעיל עניינו יובא לדין בפני ועדה מוסמכת של הארגון, אשר תפעל בהתאם לסמכויותיה, לרבות ביטול תעודת המתנדב והפסקת התנדבותו באותו ארגון, לאחר שתיתן למתנדב הזדמנות להביא את טענותיו בפניה.

4. חובות הארגון המפעיל מתנדבים

4.1. חובות כלפי מתנדבים

4.1.1. חובה ליחס אישי

חובת הארגון וכל הגורמים הפועלים מטעמו להעניק יחס אישי, כבוד והגינות למתנדב ולעבודתו.

4.1.2. חובת שיתוף המתנדב

חובת הארגון להתייחס למתנדב כאל שותף, לשמור על זכותו של המתנדב להיות שותף בתכנון עבודתו ובהחלטות הקשורות אליה, ולטפח אווירה בה יחוש חופשי להביע את דעותיו, להציע הצעות ולהעביר בקורת.

4.1.3. חובת השקיפות

חובת הארגון להפעיל מערכת מידע שקופה בכל האמור למדיניות הארגון, נהלים, תוכניות עבודה ודוחות כספים, ולהבטיח למתנדב גישה למידע רלוונטי.

4.1.4. חובת עידוד הדיווח על ליקויים

חובת הארגון לעודד את המתנדב המתריע על התנהגות לא חוקית, לא אתית או לקיחה מסיבות אחרות המתגלית בארגון, לרבות בקרב חבריו, עובדיו והנהלתו. אין לפגוע בזכויותיו של מתנדב או בקידומו בגלל שדיווח על ליקויים כאלה.

4.1.5. חובת היעדר אפליה

חובת הארגון שלא להפלות מתנדבים מחמת מינם, נטייתם המינית, מעמדם האישי, הריון, היותם הורים, גילם, גזעם, דתם, לאומיותם, ארץ מוצאם, השקפתם, מפלגתם, מוגבלותם או היותם בני משפחה של אדם עם מוגבלות, או שירותם במילואים, קריאתם לשירות מילואים או שירותם הצפוי בשירות מילואים. אין רואים הפליה לעניין סעיף זה, כאשר היא מתחייבת מאופיים וממהותם של התפקיד אותו אמור למלא המתנדב.

4.1.6. חובת ההגנה על פרטיות המתנדבים

הארגון ידאג להגן על פרטיותם של המתנדבים, וידאג לכך שלא יימסר כל מידע בנוגע למתנדב אלא בהסכמתו, בכפוף לכל דין.

4.2. חובות כלפי שכירים

חובת הארגון להבטיח כי העובדים השכירים יוכנו בצורה מקצועית לגיוסם ולקליטתם של מתנדבים ולעבודה שוטפת עמם, וכי לא ייפגעו כתוצאה מהעסקת מתנדבים בארגון.

4.3. חובות כלפי לקוחות

חובת הארגון המפעיל מתנדבים לקבוע מדיניות לפיה ייתן ללקוחותיו שירות אמין ואחראי לפי קריטריונים שוויוניים והוגנים ללא משוא פנים, תוך הקפדה על גישות השירות ותוך כיבוד השונות בין אנשים. הארגון יפעל להתאמת מקום ההתנדבות לצרכים המיוחדים של מתנדבים ושל לקוחות עם מוגבלויות, בהתחשב בעלות ההתאמה, בגודלו של הארגון ובמשאביו.

4.4. חובות בניהול מתנדבים

4.4.1. חובת התאמת תפקיד למתנדב

חובת הארגון להתאים תפקיד למתנדב תוך מתן אפשרות בחירה. התפקיד יהלום את יכולותיו והעדפותיו, זאת בהתחשב במטרות הארגון ובצרכיו.

4.4.2. חובת הספקת מידע

חובת הארגון לספק למתנדב מידע מפורט על התפקיד תוך תיאור המערך המוצע ומסגרת השקעת הזמן והמחויבות הנדרשת. המתנדב יקבל ערכה הכוללת את כל המידע שהוא צריך לדעת על הארגון, לרבות חובותיו וזכויותיו בו.

4.4.3. חובה קביעת השקעת הזמן ע"י המתנדב

חובת הארגון לאפשר למתנדב לקבוע בעצמו את כמות הזמן וההשקעה שירצה להקדיש לעבודת ההתנדבות, בכפוף למדיניות הארגון, למטרותיו ולצרכיו.

- 4.4.4. חובת קליטה מסודרת למתנדב
חובת הארגון לתת למתנדב, במסגרת קליטתו, תוכנית הכוונה למתנדבים חדשים הכוללת מידע מעודכן על הארגון בכללותו ועל תפקידו בפרט כדי שיוכל להסתייע במידע זה לצורך מילוי תפקידו ההתנדבותי ביעילות.
- 4.4.5. חובת הכשרת המתנדב והדרכתו
חובת הארגון לספק למתנדב הכשרה מקצועית והדרכה שוטפת בנושאים הקשורים לתפקידו.
- 4.4.6. קידום והתפתחות אישית
חובת הארגון לספק למתנדבים בו אפשרויות קידום והתפתחות אישית במסגרת התנדבותם, בהתאם להעדפותיהם, כישוריהם ויכולותיהם ובהתחשב בצורכי הארגון.
- 4.4.7. חובת מתן תנאים הולמים
חובת הארגון לספק למתנדב תנאים פיזיים ומשאבים הנדרשים לביצוע התפקיד ההתנדבותי כמו גם סביבת עבודה המבטיחה גהות ובטיחות.
- 4.4.8. חובת הנפקת כרטיס מתנדב
חובת הארגון להעניק למתנדב "כרטיס מתנדב" הנושא את שמו ואת תמונתו, כדי שיוכל להציגו במגעים שלו כמתנדב.
- 4.4.9. חובת הסכם או הצהרה הדדית
חובת הארגון להבטיח עריכתו של הסכם התקשרות או הצהרה הדדית עם המתנדב, שיפרט, בין היתר: את תפקידו של המתנדב, את שעות פעילותו, את תנאי ההתנדבות ואת זכויותיו וחובותיו של המתנדב לפי אמנה זו. ההסכם יהיה תקופתי ויחודש לפי רצון הצדדים.
- 4.4.10. ניהול רישום מסודר של המתנדבים
הארגון חייב לנהל רישום מסודר של פרטי המתנדבים בו.
- 4.4.11. החזר הוצאות
חובת הארגון לכלול בהסכם עם המתנדב סידורים להחזר הוצאות (כמו תחבורה ציבורית ושיחות טלפוניות בתפקיד), כל זאת כפוף למדיניות הארגון ולדרישות הדיווח הנהוגות בו.
- 4.4.12. חובת המשוב
חובת הארגון לתת למתנדב משוב ובקרה על רמת ביצוע עבודתו ומידת שביעות רצון הארגון ממנו.
- 4.4.13. חובת ההוקרה
חובת הארגון להוקיר את עבודתו ומאמציו של המתנדב ואת תוצאות פעילותו.
- 4.4.14. חובת ההשתתפות באירועים ובכינוסים
חובת הארגון להזמין את המתנדב להשתתף ולהיות פעיל באירועים כלליים של הארגון, במגמה ליצור שותפות ולכידות בין חברי הצוות השכירים והמתנדבים.
- 4.4.15. חובת הביטוח
חובת הארגון לדאוג לביטוח את המתנדבים בו בביטוח מתנדבים במוסד לביטוח לאומי או בביטוח אחר המעניק לכל הפחות את הזכויות שמעניק המוסד לביטוח לאומי במקרה פגיעה.
- 4.4.16. הפסקת ההתנדבות
מנהל המתנדבים או גורם אחר שהוסמך לכך על-ידי הארגון יכול להפסיק את התנדבותו של מתנדב בארגון מנימוקים מבוססים, שבגללם הוא סבור, כי המתנדב אינו מתאים להתנדב בארגון, לאחר שניתנה למתנדב הזדמנות הוגנת להשמיע בפניו את טענותיו.
- 4.4.17. הצגת הקוד האתי
הקוד האתי להפעלת מתנדבים יתלה במקום בולט לעין במשרד הארגון.

מעשה ההתנדבות אינו מובן מאליו כלל ועיקר.

נהייתו של הפרט להתברך בהדרו של "היכל הנתינה מרצון" על רקע פערים הולכים ונפערים בחברה האנושית הופכת את ההתנדבות למסגרת בה ראוי להיות, בה ניתן לממש צרכים אישיים באוהלה של מסורת רבת שנים המבטאת את הטוב שבין אדם לחברו.

דווקא כאן עלולים להיטשטש הגבולות. דווקא בצומת זה עלולות להתנגש גישות והגדרות מנוגדות למושג ההתנדבות, לרוחו ומהותו.

מבאָר זו שואבת האמנה את כוח צידוקה. קיומו של קוד אתי מהווה מסגרת משמעותית המאפשרת שפה מובנת ומשותפת למערכות המפעילות מתנדבים ולמתנדבים עצמם. זוהי הזדמנות להשית את סוגיית ההתנדבות על מצע מקצועי ורגיש. האמנה מבקשת לפרוס יריעה רחבה, ברורה, הטווייה היטב מחוטים מגוונים הנמשכים מפקעת רעיונית אחת, המאפשרת לכל דיכפין להניחה למראשותיו כבסיס נאות להגדרה מאגדת של עולם ההתנדבות.

האמנה מאפשרת לכל לחסות תחתיה כחופה פרוסה לרווחה, שווה לכל נפש, שקופה דייה כדי לראות קשתות צבעוניות מעליה אליהן יוכל כל העוסק בחדוות ההתנדבות לנסוק ולגעת.

אין בכל האמור לעיל כדי להועיל אלא אם יוטמעו הרעיונות שבקוד האתי וניחוחותיו ייספגו היטב באדמה הפורייה הזרועה במתנדבים לתלפיות. הכרחי אם כך שכל מערכת המעורבת בעולם ההתנדבות תיתן דעתה לגבי האמנה ותראה בה בהשלמתה כמצפן לפיו יש לנתב את מערכת היחסים בין המתנדב והארגון שמפעילו.

המועצה הלאומית להתנדבות מצפה אם כן לתגובות, הערות והצעות שיאפשרו השלמת המלאכה שתחילתה בחוברת זו.

לחיזוק כל המהלך הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק ההתנדבות ע"י המועצה הלאומית להתנדבות אשר אמורה לתת גושפנקא ממלכתית לעשייה האזרחית הייחודית ההולכת וגוברת בשדה ההתנדבות.

תהא נא אמנה זו, כלי שרת לעוסקים ב"היכל הנתינה מרצון" ותאפשר שפה מוכרת, מוסכמת ומדוברת במלאכת טוויית ההתנדבות לכדי מפרש בו תנשוב רוחה ותשיט את ההויה של החברה האזרחית לאופקים חדשים ובטוחים.

המועצה הלאומית להתנדבות בישראל (ע.ר.)

רחוב החשמל 18, תל אביב. מיקוד 65117

טל: 03-5608888, פקס: 03-5606670

דואר אלקטרוני: info@ivolunteer.org.il

www.ivolunteer.org.il

